

ВІДГУК

на дисертаційну роботу Краснянського Кирила Вікторовича за темою «Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.01 – олімпійський і професійний спорт

1. Актуальність обраної теми

Вивчення наукових робіт, присвячених організаційним аспектам розвитку неолімпійського спорту, свідчить, що однією з останніх тенденцій є проведення регіональних та національних змагань, програма яких включає такі види спорту. На практиці організація змагань з неолімпійських видів спорту часто не відповідає найкращим стандартам щодо спорту вищих досягнень (особливо в контексті матеріально-технічного, медичного та інформаційного забезпечення, вимог до фіксації результатів). Одним зі шляхів розв'язання є розширення системи змагань за рахунок нових комплексних проєктів, які дозволяють у тому числі посилити вимоги до їх стандартів організації і проведення.

Літературні дані свідчать, що різні аспекти організації комплексних змагань представлені у працях вітчизняних і закордонних науковців: формуванню загальних основ управління, організації і проведення змагань у спорті вищих досягнень присвятили публікації В. М. Платонов (2008–2016); О. В. Борисова (2010–2015); Ю. П. Мічуда (2014); R. Gauthier (2014); вивченням окремих аспектів проведення Всесвітніх ігор та інших змагань з неолімпійських видів спорту займалась Н. Г. Долбишева (2011–2015); ряд вчених (А. О. Балабанова, 2008; С. П. Євсєєв, 2007) розглядали організацію змагань як процес та виділили її шість основних компонентів (організаційно-управлінський, матеріально-технічний, кадровий, нормативно-правовий, економічний, інформаційний).

Аналіз цих публікацій дозволив автору визначити суперечність між активним розвитком міжнародних комплексних змагань з неолімпійських видів

спорту, необхідністю організації всеукраїнських та відсутністю на практиці відповідного ефективного досвіду.

Необхідність розв'язання зазначеної суперечності зумовлює актуальність наукового дослідження та дозволяє сформулювати його проблему, яка полягає у відсутності обґрунтування шляхів підвищення ефективності організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації

Основні наукові положення, методичні підходи, висновки і рекомендації дисертації Кирила Краснянського достатньою мірою обґрунтовані, базуються на аналізі фундаментальних праць відомих вітчизняних і зарубіжних вчених. Автором логічно сформульовано структурні компоненти: мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, які відповідають темі дисертації.

Варто відзначити системний підхід до розв'язання дисертантом проблеми дослідження. Разом із висновками і практичними рекомендаціями всі компоненти складають логічно побудовану і композиційно завершену структуру наукової роботи. Комплексне застосування методів (теоретичні, соціологічні, метод SWOT-аналізу, методи математичної статистики) є адекватним і відповідає проблематиці дослідження та сучасним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту.

Дисертація складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних літературних джерел (164 джерела), додатків. Дисертація містить 12 таблиць і 33 рисунки. Її загальний обсяг дисертаційної роботи складає 227 сторінок.

У **вступі** автором обґрунтовано актуальність обраної теми, сформульовано структурні компоненти дослідження (об'єкт, предмет, мету, завдання, наукову новизну, практичну значущість), охарактеризовано

особистий внесок здобувача, відображено апробацію матеріалів дисертації на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях.

У першому розділі - **«Сучасні підходи до організації комплексних змагань»**, відображено результати аналізу літературних джерел, на основі якого: визначено, що одним з напрямів розвитку сучасного міжнародного спортивного руху є неолімпійський спорт, а однією з останніх тенденцій його розвитку є розширення системи змагань за рахунок нових комплексних проєктів; виявлено основні тенденції розвитку спорту (професіоналізація; комерціалізація; глобалізація; виникнення нових видів спорту, їх організаційних структур та змагань; зростання спортивних досягнень; посилення ролі телебачення та мережі Інтернет) та їх вплив на організацію змагань.

Аналіз науково-методичної літератури дозволив виявити відсутність досліджень, присвячених особливостям організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, що актуалізує розробки в цьому напрямі.

У другому розділі дисертації - **«Методи та організація дослідження»** представлені використані у роботі методи досліджень, обґрунтована доцільність їх застосування, описана організація та надана характеристика етапів дослідження.

У третьому розділі **«Особливості організації міжнародних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту»** розглянуто специфіку організації найбільш масштабних проєктів у неолімпійському спорті – Всесвітніх ігор, та Всесвітніх ігор SportAccord, виділені основні групи проблем організації зазначених заходів.

Автором подано розроблену періодизацію Всесвітніх ігор в контексті їх проведення: I період – з 1981 до 1985 рр. (I-II Всесвітні ігри), II період – з 1989 до 1997 рр. (III-VI Всесвітні ігри), III період – з 2001 р. до сьогодення (з IV Всесвітніх ігор). Для визначення періодів використовувались наступні критерії: структура та напрями діяльності організаційних комітетів, шляхи залучення

приватних інвестицій, висвітлення в ЗМІ, волонтерство, наявність дотацій з місцевих бюджетів.

Визначено, що особливостями реалізації основних компонентів організації та проведення Всесвітніх ігор є відсутність обов'язкових вимог до міста-організатора стосовно будівництва споруд для проведення змагань; формування 5-ти рівневої організаційно-управлінської структури, реалізація рекламно-спонсорських програм із залученням переважної кількості національних компаній; особливостями Всесвітніх ігор SportAccord є використання існуючої інфраструктури міст-організаторів тощо.

У четвертому розділі **«Проблеми організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту в Україні та шляхи їх вирішення»** проаналізовано сучасний стан національних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, виявлені проблеми та перспективи їх проведення.

У розділі викладені автором результати експертного опитування членів організаційного комітету Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту дозволили виділити групи актуальних проблем проведення цих змагань. SWOT-аналіз Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту визначив сильні та слабкі сторони проектів, а також потенційні можливості та загрози, що можуть виникати під час організації заходів.

Крім того важливим результатом роботи є розроблений автором концепт-проект організації Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, що складається з 3-х блоків: блок А – механізм реалізації основних компонентів організації змагань; блок Б – перелік потенційних проблем під час організації заходу; блок В – шляхи вирішення проблем.

У п'ятому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** проведено узагальнення експериментальних даних та теоретичного аналізу, розкрита практична і теоретична значущість проведеної роботи. В процесі дисертаційного дослідження були отримані три групи даних: результати, які підтверджують існуючі дані, доповнюють та є абсолютно новими.

Результати автора уточнюють і доповнюють існуючі дані: щодо впливу сучасних тенденцій розвитку спорту (професіоналізація, комерціалізація, глобалізація; виникнення нових видів спорту та організаційних структур; зростання спортивних досягнень; підвищення ролі телебачення та мережі Інтернет тощо) на організацію комплексних змагань, у тому числі і з неолімпійських видів спорту (С. В. Алтухов, 2013; О. В. Борисова, 2013; А. М. Зенкова, І. О. Когут 2013); передумов виникнення Всесвітніх ігор та змагань SportAccord, особливостей їх становлення, розвитку та місця в системі неолімпійського спорту; критеріїв включення видів спорту до програм цих змагань та факторів, що обумовлюють цей процес (Л. І. Лубишева, 2013; Н. Г. Долбишева, 2014).

3. Достовірність результатів дослідження та їх новизна

Наукові положення, основні результати і висновки дисертаційної роботи К.В. Краснянського відзначаються науковою новизною, достовірністю та обґрунтованістю. Мета дослідження була досягнута шляхом поетапного розв'язання його завдань, а статистичне опрацювання отриманих результатів підтверджено узагальнюючими таблицями або графіками.

До результатів, які отримані вперше, відноситься те, що автором:

узагальнено особливості організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту, а саме: для Всесвітніх ігор – відсутність обов'язкових вимог до міста-організатора стосовно будівництва споруд для проведення змагань; формування 5-рівневої організаційно-управлінської структури, реалізація рекламно-спонсорських програм із залученням переважної кількості національних компаній; для Всесвітніх ігор SportAccord – використання існуючої інфраструктури міст-організаторів; формування 6-ти рівневої організаційно-управлінської структури для проведення змагань; реалізація рекламно-спонсорських програм з обмеженою кількістю компаній-спонсорів;

розроблено періодизацію Всесвітніх ігор в контексті їх організації;

визначено актуальні групи проблем організації Всесвітніх ігор (економічні, інформаційні, матеріально-технічні), Всесвітніх ігор SportAccord (економічні, кадрові, інформаційні, правові) та всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту (організаційні, матеріально-технічні, інформаційні);

обґрунтовано та розроблено концепт-проект організації Всеукраїнських комплексних змагань з неолімпійських видів спорту на основі аналізу та узагальнення досвіду підготовки міжнародних та вітчизняних заходів і з урахуванням думок експертів щодо організації цих змагань тощо.

Практична значущість проаналізованого нами дисертаційного дослідження полягає у використанні його результатів для удосконалення роботи центрального органу виконавчої влади сфери фізичної культури і спорту для розвитку неолімпійських видів спорту, покращення показників охоплення населення руховою активністю через організацію різноманітних комплексних змагань з неолімпійських видів спорту. Усі основні положення дисертаційної роботи впроваджені в практику діяльності Спортивного комітету України, освітній процес кафедри професійного, неолімпійського та адаптивного спорту Національного університету фізичного виховання та спорту України, що підтверджено відповідними актами впровадження.

4. Повнота викладу результатів досліджень в опублікованих працях і їх відповідність вимогам Міністерства освіти і науки України

Результати дисертаційної роботи представлені на міжнародних конференціях: «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2015–2019); «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації» (Переяслав-Хмельницький, 2015); науково-практичній конференції тренерського факультету Національного університету фізичного виховання і спорту України (Київ, 2017).

Основні положення дисертаційного дослідження викладені у 12-ти наукових працях, з них 5 – опубліковані в спеціалізованих виданнях України (всі входять до міжнародних наукометричних баз), 7 публікацій – апробаційного характеру.

Автореферат і публікації автора повністю відображають зміст дисертаційного дослідження, що надає підстави вважати роботу такою, яка відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Принципових зауважень щодо змісту та оформлення дисертації немає. До непринципових і скоріше дискусійних відносяться наступні:

1. У авторефераті та дисертаційній роботі відсутні посилання на наші публікації у фахових виданнях стосовно діяльності Спортивного комітету України як громадської організації, яка займається організацією комплексних змагань з неолімпійських видів спорту в Україні.

2. У формулюванні об'єкту дослідження доцільно додати згадку про змагання з неолімпійських видів спорту, а не комплексні змагання загалом; предмет дослідження, якщо виходити з мети, повинен бути сформульований як "... шляхи удосконалення організації та проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту".

3. Мета дослідження сформульована досить спрощено, у ній слід розкрити конкретно за рахунок чого автор планує досягти удосконалення організації та проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту.

4. Щодо розробленої періодизації Всесвітніх ігор в контексті їх організації, етапам, які виділено автором, слід надати узагальненні назви за їх змістом та характеристиками.

5. В процесі дослідження автором не проаналізовано діяльність GAISF (General Association of Sports Organizations), TAFISA (Trim and Fitness International Sports for All Association) щодо організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту.

6. Висновки 2-3 роботи доцільно об'єднати оскільки розробка періодизації Всесвітніх ігор в контексті їх проведення не відображена у завданнях дослідження.

7. Виходячи з його великого обсягу, рисунок 7 у розділі 4 бажано перенести у додатки.

5. Загальний висновок

Розглянута робота *Краснянського Кирила Вікторовича за темою «Організаційні засади проведення комплексних змагань з неолімпійських видів спорту»* має достатнє теоретичне й практичне значення і є самостійним завершеним науковим дослідженням, де висвітлено нові наукові результати, що у сукупності дозволяють розв'язати важливу наукову проблему. В ході дослідження обґрунтовано шляхи підвищення ефективності організації комплексних змагань з неолімпійських видів спорту.

Дисертаційна робота *Краснянського Кирила Вікторовича* є завершеною науково-дослідною роботою кваліфікаційного характеру, що відповідає вимогам пункту 11 «Порядку присудження наукових ступенів», який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (з урахуванням змін згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. за № 656), а також профілю спеціалізованої вченої ради і паспорту спеціальності 24.00.01 - *олімпійський і професійний спорт*, а здобувач заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту.

Офіційний опонент

завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка,
доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор

О. А. Томенко

Відгук отримано 16.09.2020р.
ЛСБМ